

STUDENTENTS

IZNĀK 2 REIZES
MĒNESĪ

AKADEMISKĀS DZĪVES LAIKRAKSTS

NUMURS MAKSĀ
10 SANT.

K. Branta un K. Upešlejas nodibināts 1922. gadā.

Redakcija un kantoris
Rīgā, Valdemāra ielā Nr. 69, dzīv. 8. Tālr. 9-4-6-6. Runas stundas: svētdienās no
11—12, pirmdienās no 18—19.

Pasta adrese: Rīgā, Pasta kaste Nr. 70. Pasta tek. rēķ.: 424. Gada abonem.: Ls 2,—.
Studējumu maksa: priekšpusē 90 sant., tekstā 60 sant., sludin. daļā 20 sant., par
petitirindīgu + 5% sludinājumu nodoklis.

№ 207.

Piektdien, 16. februārī 1934.

XII. ak. g.

Prof. V. N. Sinajskis.

Tēvi un dēli.

Tēvu un dēlu problēma nav tikai pārdzīvojamā laikmeta problēma vien. Viņa ir mūžīga problēma, kur pareizo ieskatu atrast ļoti grūti, tik pat grūti, kā noskaidrot mūžīgo «vīrieša un sievietes» problēmu. Un iespējams, ka šis divi problēmas ietver sevī kaut ko kopēju, ko tikai ar nojautu var saistīt vienā veselā.

Dzimuma problēma ir emocionālisma un racionālisma problēma, — problēma, kas izteic sevi jūtās un saprātā, dvēselē un garā. Gars cenšas pakļaut sev dvēseles dzīvi, kurai ir noteikti emocionāls, sievišķīgs raksturs. Dvēsele atkal grib valdīt par garu, viņu uzvarēt. Nevis mūžīga cīņa, kurai darbības lauks ir cilvēks pats, viņa orgāniskā un materiālā būte. Šī cīņa cilvēka dzīvei nes laimi un nelaimi, viņa dod iekšējo spēku un iespēju mūžīgām pārveidībām. Citiem vārdiem un konkrēti runājot: vīrišķīgais — garīgais princips atrodas mūžīgā cīņā ar sievišķīgo — dvēselisko principu. Un šī cīņa nemītēsies, kā mēr vien dabā pastāvēs dzimuma atšķirības.

Arī «tēvos un dēlos» mēs redzam divas pretējības, divus principus: garīgo un dvēselīgo. Jaunība ir dvēselīga, tie ir «dēli», — vecums izteic sevi garīgumā, tie ir «tēvi». Tēvu un dēlu problēma, citiem vārdiem teicot, ir tā paša dzimuma problēma, kurā pārnesta gara un jūtu sfairās.

No šī viedokļa tad arī apskatāma laikmetīgā tēvu un dēlu problēma. Bet, pirms viņu iztirzājam, jānoskaidro kā saprotamas cilvēka dzīves trīs sastāvdaļas: ķermenis, dvēsele un gars. Ķermenis reaģē uz ārējiem iespaidiem, dvēsele tos uzņem, kā zināmus priekšstatus pārdzīvojamu veidā un gars cenšas viņus noskaidrot noteiktos jēdzienos. Līdz ar to katra cilvēka dzīve cieši saistīta ar ķermeniskām sajūtām.

Vīrišķības princips lielāko tiesu izteic sevi garīgā darbā, darbā — kas veido jēdzienus no dvēselisko pārdzīvojamu materiāla. Jāsaprot arī tas, ka šis princips izpaužas kā vīriešos, tā sievietēs, kā tēvos, tā arī dēlos. Bet raksturīgākā šī īpašība ir tā, ka viņš lielāko tiesu vērojams pie gados vecākiem cilvēkiem. Tā tad dabīgi, ka viņu saucam par vīrišķības principu. Sievišķības princips izpauž sevi dvēseles emocionijās, visā — kam sakars ar jūtēkliskiem pārdzīvojamiem. Arī šī principa pazīmes atrodamas kā sievietēs, tā vīriešos, bet visumā tas tomēr ir raksturīgāks sievietēm un bērniem, tas ir — jaunajai audzei.

Vīrišķīgais — garīgais princips ir abstrakts, saprāta un pasautes filozofiskās uztveres auglis. Viņš izteic cilvēka gara noteiktu īpašību, ko var raksturot par dzīves gudrību. Bet tik lab šī gudrība pie daudziem cilvēkiem izteic sevi praktiskā dzīves uztverē. Sievišķīgais — dvēselīgais princips turpretim ir radošs pārdzīvojamu sfairās. Tālab poēzija, mūzika un vispārīgi māksla ir sievišķīgā un dvēseliskā izteiksme.

Skaņot laikmetīgo tēvu un dēlu problēmu, vispirms jānoskaidro, kas ir raksturīgs viņai tagadējā ģimenes, sabiedrības un atsevišķa indivīda dzīvē.

Ģimenes dzīvē mēs redzam, ka tēvi un dēli lielā mērā atšķiras viens no otra, tik lielā mērā — ka bieži šķiet, ka šeit ir divi svešas audzes. Kāpēc tas noticis? — tas ir — laišs jautājums, kurā atrisinā-

jumam nav vietas šini rakstā. Atzīmēsim šo atšķirību tikai kā faktu. Un ja dēli vēl visumā seko tēvu norādījumiem, tad, patstāvīgā dzīvē ieejot, tie noteikti sāk noliegt tēvu ideālus. Kā vērojams, šai noliegšanas tendencei nav pārejošs raksturs un nav kvalificējama tā, kā vienkārša dēlu aušība. Šī pieaugošā tendence spilgti izemē laikmeta seju, kur dvēselīgais un radošais princips jēmis virsroku par garīgo un saprātā principu. Jūtas tagad uzvarējušas jēdzienos. Un tā kā cilvēka gara augstākais jēdziens vienmēr būs meklējams dziļā pienākuma apziņā, tad raksturīgais «tagadējiem dēliem» ir tieši šis apziņas trūkums un saistītās ir viņu atbildības sajūtas.

Sabiedrības dzīvē tāpat mēs redzam, ka dvēseliskais moments jēmis virsroku par garīgo. Sabiedrībā tagad dominē jaunās audzes elements. Tāpēc visur vērojama nepiedzīvota kaislība politikā, neiecietība pret citiem un fantastiski projekti ar spilgtu jūtēklisku nokrāsu. Tāpēc arī sabiedriskā dzīve iegūst ārkārtēju nenosvērtību, kas sola daudzas un dažādas nejausības, neizslēdzot pat jaunu pasaules karu un vēl neredzētu pašzināšanās cīņu. Līdz ar to sabiedrībā dominējošam dvēselīgajam principam, kas būtiski jēmot ir radošais princips, raksturīga ārkārtējā dinamika un nemītīgā pārveidība. Mēs visi kaut kur steidzamies, jo mums visiem nav nekam laika.

Atsevišķa indivīda un sevišķi «dēlu» dzīve raksturīga ar to, ka darbības (kustības) griba apvienota ar nenoslāpējamu dziņu pēc dvēseliskiem pārdzīvojamiem, kurū pārpilnība rada neapmierinātības sajūtu, kas pamazām daudzus noved pie garīgās bojā ejas, tas ir — pie instinktu dzīves, kurā ļoti bieži beidzas ar pašnāvību. Bet citos atkal neapmierinātības sajūta iediedzina arvien lielāku radīšanas kāri. Tāpēc laikmeta jaunatnē redzam ļoti daudz apdāvinātu talantu. Jaunatne ir pārņemta no radīšanas iekāres, lai gan — ļoti neskaidras, nenoteiktas un ātri pārejošas, jo dvēselīgā dzīve cilvēkam nedod ilgstoša apmierinājuma. Un ja tēvi agrāk nodevās jaunradīšanai ilgstoši, gūstot iekšējo apmierinājumu radīšanas procesa garīgos pārdzīvojumos, tad tagad dēli jaunradīšanas procesu pārdzīvo spēji, intensīvi un ātri pārsviežas citā jaunradīšanas iekārē. Tāpēc arī viscaur skan traģiskā un apdulinošā

mūzika, acis žilbina «plakatiskā» māksla un apziņu bendē «baltā dzeja». Tas viss atrodas milzīgā kontrastā ar tēvu radošo darbu, kur pats jaunradīšanas darbs ieguvus statiskās nosvērtības raksturu.

Nepārprotot ģimenes galvas autoritātes nozīmi, tēviem dēlu priekšā tā jāuztur ar garīgās autoritātes principu: pienākuma apziņas un atbildības sajūtas piemēriem. Mātes, kas tagad jaunības pievilcībā grib līdzināties meitām, zaudē autoritāti bērnu acīs, jo bērnu jaunība būs un paliks neviltošana un patiesāka. To bērni redz, to viņi sajūt un tas viss nerunā par labu vecākiem.

Sabiedriskā dzīvē jācenšas, lai valsts vadība un sabiedrisko spēku koordinācija atrastos vecākās paaudzes rokās, kurām saudzīgi un noteikti jāpašķir ceļi jaunatnes entuziasmam uz konkrēto pienākuma apziņu, pret cilvēkiem, pret valsti, pret visām iedzīvotāju šķirām. Jaunatnes entuziasmam jāpārveidojas par lielo gribu realizēt nepiepildītos tēvu ideālus! — jo sievišķīgais princips, kam pamatā viss dvēselīgais un emocionālais, katrreiz cenšas noliegt visu, kas stāv ārpus tā. Ne jau šādās noliegšanas tendencēs meklējama tēvu un dēlu traģika, kas nepamatoti sarūgtina vienu un otru pusi. Bet gan — tāni apstākļi, tēvi, vadijami jauno audzi, sāk pielaiķoties viņas emocionālīteī, viņai pakaldarināt. Šie tēvi neizpilda savu lielo misiju, būt par tēviem, — tas ir būt par vadoniem, skolotājiem un audzinātājiem. Šie tēvi līdzīgi tām mātēm, kas pielaiķojas meitu jaunībai, kurū pārspēt viņām tik un tā neizdosies. Un ja dēli tagad izpilda sabiedriskās dzīves veidotāju pienākumus, tad būtiski viscaur un visur viņi vadās no sievišķīgiem, emocionāliem principiem. Nenoliedzot viņu vērtību un nozīmi, šie principi prasās pēc tā, lai viņiem piedotu vajadzīgo virzienu, vadību, pat — disciplīnu, — tas ir — pēc visa tā, pēc kā prasās jauns, spilgts sevi neizdibinājis un noteikta mērķa neapziņošs spēks. Mums jāpanāk stāvoklis, kur tēvu garīgā nosvērtība ar dēlu dvēselīgo dinamiku izlauztu kopēju ceļu uz jauniem garīgiem ideāliem, kurū atdzimtu cilvēka gara cēlums.

Ja nu tagad vispārēja slēdziena veidā rezumēsim tēvu un dēlu problēmu, tad laikmeta perspektīvē dvēseliskie spēki ir tagad uzvarējuši garīgos. Tāpēc arī dzīve ieguvusi

tik krašņas un bagātas krāsas, tāpēc jaunradīšanas impulss vēl nekad tik stiprs nav bijis un visur vērojama pārdrošība, kas robežojās ar pašapreibināšanos. «Ejiet nost, netraucējiet — jaunatne strādā!» — tā īsumā var raksturot laikmetīgo un konkrēto tēvu un dēlu problēmu. Daži tēvi nogājuši malā un brinas par tagadējās dzīves noskaņām. Citi — ierakušies darbā un negrib rēķināties ar notikušām pārveidībām. Bet lielākā daļa — pievienojušies jaunatnes emocionālīteī, kopā ar viņu mēta jās visādos pārdzīvojumos un, izmantojot savu tēvu autoritāti, mudina un slavina jaunatni. Vērojot tēvu izturēšanos, aktīvā un vadoniģā jaunatne spriež: «Mēs neesam vieni, ar mums roku rokā iet tēvi, ko vēl vairāk!»

Tomēr — lai neaizmirst tēvi, ka viņu galvenais pienākums ir audzināšana, tā nemanāmā un nejutamā jaunatnes garīgā vadonība, kas neaizvairo dēlus, bet dod tiem iekšējo spēku brīvī un droširdīgi realizēt lielos tēvu ideālus, — tos ideālus un tos centienus, kurū mūsu tēvi mantojuši no saviem tēviem un pret kuriem mūsu tēvi savā jaunībā tāpat bija nostājušies, bet pēdēji tos piesavinājušies un centušies realizēt jaunās vērtībās.

Tēvu ideālos ir viens ideāls: kultūras cilvēka simboliskais ideāls, kas gadu simtos, neatlaidīgās kultūras dzīves cīņās, ir veidots no tēviem un kuram jābūt par katra cilvēka ideālu. Kultūralām vērtībām jāmodina katrā cilvēkā dziļākā cieņa un mīla, neatkarīgi no tā, kas viņas radījis un no kurienes viņas nākušas. Un lai nacionālās kultūras vērtības ir katrreiz nacionālas, tomēr kopējā cilvēces kultūrā viņas paliek internacionālas.

Dēliem (jaunībai) nekad nav jāaizmirst, ka viņi ir tikai dēli, tas ir — brīvie vai nebrīvie kalpotāji savai emocionālībai. Tāpēc arī dēliem, ziedojot visu dzīvi jaunradīšanai un ne katrreiz piekritot tēviem, jāvādās no tēvu dzīves pieredzes atziņām, par tik, par cik tēvi tuvinājušies cilvēcīgā gara augstākai izpratnei. Tādam jābūt rītdienas lozungam: «Radiet, bet skatiet, ko jūs radiet, kādam nolūkam un priekš kā jūs to dariet!» Jo radīšana radīšanas pēc nav vairāk nekā ka jaunatnes asiņu balss, kas neapvaldīta nav nevienu vedusi pie laba gala.

Consules caveant!

T. Ūdris.

Raksts smiltis.

Garantija savtīgos nolūkos.

Ta «Universitas» nosauc Polijas un Podomju Krievijas it kā Baltijas valstīm piedāvāto neatkarības un teritoriālās integrālitātes nodrošinājumu. Tas dod iemeslu anonīmam autoram asi uzbrukt abām valstīm, «uzteikt» draudzību poliem un saskatīt atklātus draudus mūsu valsts neatkarībai. Šādam garantiju projektam, ja tam vēl pievienojas antantes valstis — (un jā tas tiešām tā būtu!), — varētu būt tikai viens mērķis, paralizēt vācu agresīvos nodomus austrumos. Un kas gan uzdrošināsies apgalvot, ka Vācijai tādu nodomu attiecībā uz Baltijas valstīm nav!? Kopš hitlēriskā režīma nodibināšanās Vācijas prese diendienā par viņiem rakstījusi, par viņiem atklāti runājis Hitlers, Rozenbergs, Hugenbergs u. c. Bet acimredzot «Universitas» ir citos ieskatos un anonīmam autoram atļauj izteikt sekošas domas: — «Bez šaubām Eiropas stāvokli notikušas pārvērtības, bet šai vietā varbūt būtu atzīmējams, ka Hitlera varas nodibināšanās Vācijā, kurū mūsu preses lielā daļa, uzķerdamās uz Vācijā ciņu zaudējušo sociālistu lāstiem un apvaldītās židu uzkuņģšanās kāres vaimanām, iztēloja par lielām briesmām mūsu zemei, patiesībā gan būtu uzskatāma par mums vislabvēlīgāko Vācijas iekšējā stāvokļa atrisinājumu, kāds vien tur pie tagadējiem apstākļiem bija iespējams.»

Vai Vācijas iekšējā stāvokļa atrisinājums ir mūsu valstij un tautai «vislabvēlīgākais», par to var būt dažādi ieskati, tik pat dažādi — kā uzskati par Polijas ārpolitikas līniju. Bet tas viss vēl nedod pamatu «Universitas» apgalvojumiem, ka no Vācijas mums briesmas nedraud un šis valsts iekšējais politiskais stāvoklis ir mums vislabvēlīgākais.

Tagad, pēc vācu-poļu neuzbrukšanas pakta slēgšanas, cerēsim, ka «Universitas» grozīs savus ieskatus par Vāciju, — vismaz centīsies mums draudzīgo Poliju mērot ar to pašu mēru, kā hitlērisko Vāciju, jo, tik pat labi, šādā neuzbrukšanas pakta var saskatīt, (ja grib to!), savtīgu nolūkus. Bet gadījumā jā šis raksts liecina par «Universitas» simpātijām pret vāciešiem, tad mūsu kolēģiem varam atgādināt, ka vācieši no seniem laikiem sevi sauc das tische Volk, tas ir — das Tausche-Volk (mānīgā, resp. nodevīgā tauta).

Richards Rudzītis.

Zentas Mauriņas Dostojevskis,

viņa personība, mūžs un pasaules uzskats. Rīgā, (1933), 1., 2. izdev. Grāmatu Draugs.

Kāpēc interese par Dostojevski Vakarēiropā pieaugusi sevišķi pēc pasaules kara? Kāpēc Dostojevskis kļuvis tik «tagadnīgs un laikmetīgs»? Taisni tagad, kā vēl nekad, cilvēka dvēsele satraukta galējības un meklējumos, cilvēka dzīve kļuvusi vistrāģiskāka, jo apziņa sāk saredzēt šausmu bezdibējus, kur mūsaiķu cilvēks iestādīs, un mostas ilgus tos pārvarēt. Dostojevskis pavēris apziņai logu uz dzīves jēgu, kaut arī pats galīgi neatrisinādamas, devis spēcīgu impulsu meklēt un atrast to. Viņš gan tēlojis stichijisku spēku pārvarētu cilvēku, kur cinās «Sodomas un Madonnas ideāls», zvērskums un svētums, bet viņš tic, ka cilvēkam jārod kāds dievišķs centrs, kas disciplinētu un formētu stichijisko, slimo dvēseli. Dostojevskis pricējas par pašsavaldīšanās varoņdarbu, kādu veicis stāres Zosima, so vislielāko varoņdarbu, ko cilvēks iespēj, un kas viņam šķiet debess valstība cilvēkā. Viņš iekšīgi pārliecināts, ka arī krievu tautā, kurā pārsvarā ir sirds, vēl nelīdzsvarotā, pusmetru svaidībā, no stichiju chaosa reiz patiesi dzims par daļu sakārtotu kosmu, un kad tā pārspeš sevi, to sagaida liela misija. Varbūt gan Dostojevski atbalsi rod arī mūsdienu lielā visa pārvērtēšanas un kritizēšanas tieksme. Nēmot Dostojevskis darbus visā visumā, ieklausoties viņa titāniskajās ciņās un šaubās, kas pārspeji nereti pat Dantes elles un purgatorijas uguns lokus, — tomēr jāsaka, ka Dostojevskis ir vairāk vērtību meklētājs un cilvēka dziļuma pāvērējs, daudz mazāk apstiprinātājs un vērtību radītājs. Zosimas evaņģēlijs, ko Dostojevskis devis mūža beigās, ir vēl tikai ieskaņa tam pozitīvajam pasaules uzskatam, ko viņš varbūt vēlāk būtu varējis dot. Un cik Dostojevski ir šī apstipriņošā, jābūtīgā, cik viņš paver dvēseli uz augstāku jēgu, tik viņš arī ir nākotnes rakstnieks.

Mūsaiķu cilvēki ne mazāk kā paši gēniji, vajadzīgi arī lielo rakstnieku daudzumam adekvāti iztulkojami un izpratēji, kas tuvinātu caurmēra apziņai visu ģeilo domu šautras, kas palīdzētu augstumiem nolaieties lejup. Sevišķi Dostojevski, viņa daudzplāksnainības dēļ, izprast ir grūti un liels uzdevums. Zenta Mauriņa piegājusi ar intīmu, eruditīvu un koptveršu skatu Dostojevskā iekšējai pasaulei, kas tai tuva. No katras slejas var just, ka mūsu priekšā darbs, kas ilgi domāts un briedināts.

Autore Dostojevskā tipu galeriju un problēmas sarindojusi pa nodaļām, sapinot tās zināmā sistēmātikā secībā. Iesākot ar Dostojevskā attiecībām pret Eiropu un tā ietekmi uz pēdējās rakstniecību, tā pāriet uz Dostojevskā dzīvi, tverot viņa dzīves raksturīgākos momentus, sevišķi viņa attiecībās pret sievieti. Nenoliedzami, ka vīrietis savu lielumu vai mazumu izpauž galvenokārt savās attiecībās pret sievieti vai bērnu. Dostojevskis ticējis sievietes lielajai nākotnes misijai. Pravietiski skan viņa vārdi (1877. g.): «Krievu sabiedrību glābs un atjaunos galvenām kārtām krievu sievietes». Tālāk Mauriņa apskata «cilvēku kā kosma centru», sadalīdama Dostojevskā cilvēkus: noziedzniekus, dievcinitājos un Kristus apustuļos, pie pēdējām grupām uzskatēdams ilgāk. Ar dziļu un savdabīgu māku Mauriņa pratusi raksturot Dostojevskā radītos tēlus. Viņa vairāks no tīras abstrakcijas, bet mēģina ieslidēt otru dvēseli, ne ar intelektuāli analizēt, bet iefūtotes pārdzīvot. Tas piešķir grāmatai uzskatām dzīvu, vietām pat poētisku raksturu.

Pakāvēdamās tālāk pie dzimummīlestības problēmas un stila, autore pāriet beidzot uz Dostojevskā pasaules uzskatu, ilustrēdama to piemēriem. Dažas nodaļas šeit liekas būt interesantākas un vērtīgākas, kaut gan vietām atstāj vairāk fragmentāras skices iespaidu. Tāpat vietām nevaram piekrist dažiem autore subjektīviem pasīvītojamiem, piem., apgalvojumam, ka bērnu ciešanu jēgu «ne Dostojevskis un arī neviens cits vēl nav atradis» (220. lp.).

Ikviena, kas tie kosmiskajai taisnībai, šim ciešanām būs atradis savu izpratni un atrisinājumu, var pat teikt, ka atbildi uz to pazīst miljoniem reliģiskās apziņas. «Dostojevskis un Nicše ir lielākie pravieši 19. g. s. beigās» (?) u. c. Jauki, ka autore nobeidz grāmatu ar gaišas izskaņas nodaļu par «hēroisko ideālismu», apliecinādama, ka Dostojevskā tumšo šaubu un kaishību baigajiem bezdibējiem tomēr paspid pāri gaisma — ticība cilvēka pašzvaras iespējā. Protams, vienīgi savā pēdējā darbā «Brāļos Karamazovos» Dostojevskis liec ieskaņties šī ideālisma visskaidrākā akordam, sevišķi stārecā Josimā, kurā allēlujā dzīvībai nav epizodiska, bet piepilda visu būtību, pat dzīves sūkumus pacelot lielumā.

Grāmatas valoda raisās raīti, plastiski dzīvi, iekšējā skatāmībā, kaut dažviet sastopamas arī dažas savdabības stīlā. Kā lejtūģis, koncentrēts darbs Mauriņas esēja izcelas mūsu ne visai bagātāji monogrāfiju literatūrā. Var teikt, tas vairāk uzskatāms kā sirds darbs, mazāk kā tiri intelektuāls veidojums. Ka grāmata izpārdota nepilna mēneša laikā, liecina, to, ka ap Zentu Mauriņu rekrutējas jauna ideālistu audze. To apliecinā arī viņas pārpildītās un ar atsauksmi uzņemtas lekcijas. Jāpricējas, ka gara uguns latvju jaunatnē nevis dzies, bet aug augumā, tas novērojams visās dzīves nozarēs.

Valsts, saimnieks, cilvēks.

Voldemārs Reiznieks.

Jaunas sociālas iekārtas projekts.

Autora izdevums.

Mūsu laiki ir lielu pārvērtību laiki. Ne par velti vārds krīze ir kļuvis kronisks un negrib vairs pazust no laikrakstu un žurnālu slejām un lapas pusēm: pasaules uzskatu, reliģijas krīzes, mākslas un teātru krīzes, revolūcijas un vērtību pārvērtēšana uz visām frontēm.

Vienu laiku, dažus gadu desmitus atpakaļ, uz dienas kārtības bija tā saucamie sociālie jautājumi: toreiz marksisms ar saviem novirzieniem cinījās gan par sevis leģalizēšanu, gan par noteicošā stāvokļa iegūšanu. Pēc tam, kad tas daudzās zemēs panāca kā vienu, tā otru, šie jautājumi itkā atkāpās uz otru plānu: par viņiem nedomāja un nerunāja vairs tik daudz. Tomēr sociālie jautājumi ar to vēl nebija galīgi atrisināti: dzīve ir nerimstoši dzīva un pārvērtību pilna. Uz Eiropas skatuves ir pārdzīvušies tādi sociāli faktori, notikušas tādas revolūcijas, kuņas ir grūti kvalificējamā no pastāvošo valdošo sociāl-politisko teoriju viedokļa: fašismu un nacionāl-sociālismu stingri-demokrātiski noskaņotie cilvēki negrib atzīt par soli uz priekšu, bet gan labprāt šīs revolūcijas uzskata par vēstures riteņa pagriešanu par gadiem piecdesmit atpakaļ. Un tomēr, ja vēsture mums palīdz konstatēt, kā iekārtas, iestādes, ieskatl novoco, iznikst, izirst un tiek nomainīti ar jauniem, tad tas nenozīmē, ka vēsture

A. Dreimanis.

SNIEGOTOS KALNOS.

Balti kalni, baltas gravas:

Slaidās priedes klusā miegā

Smagi noliec zarus savus.

Pilnus miksta pūku sniega.

Slēpes slaidās slid kā spāres.

Skrej kā putni dziļās lejās —

Lejup, augšup — kalniem pāri,

Dzidrām vēsmām glāstot seju.

Acis zilbo saules zaigā,

Zilas ēnas plūst un mīļas...

Gaitā straujā, gaitā sprāzīgā

Ceļš bez mērķa tālēs vijas.

Iet atpakaļ. Un tā arī šķiet, ka tie sociāl-politiskie uzskati, kas ir nostabilizējušies sabiedrībā pēdējos gadu desmitos, ir atkal revidējami, jo dzīve ir izvīrījusi parādības, kas negrib ietilpt viņos. Bet visskaidrāk mūsu krīžu laikmeta slimības diagnozi uzstāda V. Reiznieka divas loksnes biežā brošūra «Valsts, saimnieks, cilvēks».

Aizrādīdams uz daudzām ļaunām parādībām kā bezdarbu, bankrotiem, nevajadzības sajūtu, kas raksturo Eiropas pēdējo gadu dzīvi, autors nonāk pie divām tēzēm: pirmkārt, ka «jāreformē valdošā juridiskā doktrīna un sistēma» un, otrkārt, ka «jāmaina kultūras ideāli». Analizēdams ipašuma jēdzienu no juridiskā un tautsaimnieciskā viedokļa, V. Reiznieks atrod, ka juridiskās normas, saistītas ar šo ipašuma jēdzienu, ir konservējušās vēl no senās Romas kodeksiem, kamēr viņu tautsaimnieciskā bāze ir solojusi laiku attīstībai līdz. Radušos lielo nesaskaņu autors uzliko par «tagadējās krīzes dziļāko un apslēptāko cēloni». Autors liek priekšā likvidēt ipašnieku, sadalot viņu varu starp valsti, kā mantu sargātāju, saimnieku, kā mantu radītāju un veidotāju un starp patērētāju. Katras valsts pilsonis būtu nodrošināms ar akcijām, kurū vērtība, protams, atkarātos no iedzīvotāju saimnieku spējam un saimniekošanas.

Motivējot otru savu tēzi, kā «jāmaina kultūras ideāli», autors iziet no tā viedokļa, ka viens no lielākiem mūsu laiku ļaunumiem ir imperiālisms. Ar imperiālismu autors saprot ne tikai lielo valšķu politisko imperiālismu, bet arī lielo rūpniecības uzņēmumu tieksmes ar saviem radītiem «standartiem» iekarot visu pasauli. Visāda imperiālisma gala mērķis ir cilvēku verdzināšana un proletārizēšana. Imperiālismam pretī autors nostāda kultūras augstāko galotni oriģinālītāti, kas cieši saistīta ar autonomiju, neatkarību, brīvību. Par valsts normu tālāk tas uzskata «valstis ar 3 līdz 5 miljoni iedzīvotāju, vislielākais 10 miljonu». Tādas valsts nacionālās saimniecības uzdevums būtu: apkalpot, nevis eksploatēt savus iedzīvotājus; otrkārt, nacionālā saimniecība ierobežotu importu un eksportu, un, treškārt, viņa censtos «ka būtu pēc iespējas vairāk patstāvīgu nelielu saimniecību».

Rakstā pēdējās piecās lapas pusēs autors kavējas pie jautājuma, kā Latvijā varētu realizēties šis jaunais sociālais iekārtas projekts. Sīkāk iepazīstoties un izstudējot Voldemāra Reiznieka brošūru «Valsts, saimnieks, cilvēks», rodas skaidrāks uzskats par tautsaimnieciskā sociālo mūsu laiku stāvokli, kā arī iezīmējas tās vadības līnijas, ko velk vēsture. Rakstā daudz jaunu un pārsteidzošu domu, bet tam ir tik plašs viriens un tik asas kontūras, ka viņu gaisma apgaismo notikušo tautsaimniecības un socioloģijas laukā ne tikai tālu atpakaļ, bet met arī spilgtus starus tālu nākotnē. Tālāk der iepazīties ar V. Reiznieka «Valsts, saimnieks, cilvēks», kuru nodarbina mūsu laiku «sasodītie jautājumi».

V. Damberts.

Stud. arch. A. Teivens.

10 centimetri no nāves.

(Studiju ceļojuma piezīmes.)

Lai nu kā, nenoliedzams ir viens — Venēcija, ir vienīga un neatdarināma. Nokļūstot pēkšņi dzīvi pulsējošā pilsētā bez ielu trokšņa, bez kāda ripojoša satiksmes līdzekļa, jā — pat bez trotuāriem, — jo ēku pārādes durvju kāpnes ienirst kanālā, kur šimtgadīgi nemainītā izskatā slid lepnī liekto gondolu gali, liekas, laiks savā trauksmē ir apstājies, mēs esam pārcēlušies citā pasaulē.

Nemaz nerunājot par S. Marko katedrāli, Dodžu, Ca' d'oro, Vendramin-Kalergi, Pesaro u. c. palastiem, kas kā arhitektoniski marmorsapņi paceļas no Lielā kanāla ūdeņiem, arī šaurās ielās ar saviem kāpšļu tiltiņiem un sarkaniem namiņiem, sniedz acij tik daudz dekoratīvi tikamu motīvu, ka liekas tā nav reālas dzīves pilsēta, bet gan speciāli celta apkārtne kinofilmu uzņēmumiem.

Interesanti vērot šīs ainas spilgtas saules gaismas un ēnu kontrastos, kā arī vakarā krāsaino uguni, luksturu gaismas un logu plankumu mirgojošās mozaikās tumšajos kanālu ūdeņos.

Ja nu kāds cilvēks šauru namiņu krēsliņos iedobumos redz tikai nehygiēniskus dzīvokļus, kanālos var saskatīt tikai peldošus papirus un apelsīnu mizas, ja viņš, redzot tro-

tuāru izbeidzamies kāpēs kanālā, var sajaut tikai ātras satiksmes neiespējamības neērtību, — tam būs pamatots arī pretējais Venēcijas novērtējums.

Venēcija arī tagadnē grib saglabāt savu seno pasaules tirdzniecības slavu. Šķiet arī tagad no visām Itālijas pilsētām Venēcija visvairāk tirgojas ar tūristiem. Bez Venēcijas specialitātēm — stikla izstrādājumiem, mozaikām, izšūtiem zīda lakatiem, arī visi citi Itālijas izstrādājumi ir bagātākas un valdzinošākas izvēlēs.

Tā kā arī mēs nākošā dienā atstājam Itāliju, tad pērkamies visi ko māk. Un iemācīti pa šo laiku tiešām arī esam. Iznemot pašus solīdākos veikalus, visur no prasītā var solīt daudz, ja pusi un vēl mazāk. Sākumā, ja kāds pasteidzas ko nopirkt pirmā dienā, otrs nākošā dienā to pašu dabūja par pusēnu un trešā dienā atradām, ka arī tad vēl esam pārmaksājuši. Itālijā kaut ko pirkt, nozīmē — aukstasinību un pacietību. Ja tirgotājs redz, ka viņam sola tiešām tikai isto (vai nedaudz lielāko) vērtību, tas sataisa gaužām bēdīgu seju un ar dziļu nopūtu: «Eh, ban-carota!», precī arī atdod kā solīts.

Jau Austrijas robežpārejas punktā jūtams tās valsts gars, kurā iebraucam: dabīgi vienkārša sirsnība un laipnība bez atmaksas gaidīšanas.

Robežsargi labprāt paplāpjas,

viņi paši arī apkalpo savu benzina tanku, iedod mums bez maksas Austrijas auto tūristu ceļu karti ar aizīmēm par katra ceļa braucamo stāvokli noteiktā gada laikā un stingri piekrodina ievērot Austrijas noteikumus ceļa griešanā pa kreisi (pretēji mūsu parašai). Atgādinājumam uz stikla pretī mašīnas vadītājam pielīmē speciālu plakatiņu ar Austrijas valsts siluetu un uzrakstu «Links fahren!»

Pirmā laikā tas nemaz tik viegli nav, jo rīcību nekontrolē apdoma, kustības notiek mehāniski pa agrākam paradumam. Lai veicinātu šo «pārāudzīnāšanu», parādotes uz ceļa pretbraucējam, visi korī kliežam savam mašīnas vadītājam «Links fahren!»

Tiešām bēdīgi, ka visas valstis nav varējušas saskaņot pat tik primitīvi nepieciešamu internacionālu likumību. («Kreiliskas» ir vēl arī Zviedrija, Anglija, Čekoslovākija.)

Lai pilnīgāki vērotu Gracias kalnaino apgabalu un ipatnējo tautas dzīvi, nogriežamies no galvenās šosejas un braucam par mazāku ceļu uz Vini.

Ceļš iet likloču, brīžam gar stāvām kalnu nogāzēm, kas aizsedz skatam tālāko ceļa virzienu.

Tuvojoties ātrā gaitā kādam ceļa pagriezienam, mums pretī pēkšņi dažu metru atstatumā parādās smagais preču auto ar piekabīnāmo vāģi. Ceļš ir šaurs, un abas mašīnas vēl

uz ceļa vidus. Piepēši atskan griezīgs spējas bremzēšanas troksnis, Hardis vēl rauj stūres ratu sānis, nākošā mirkli mašīnas ar troksni sadurās, mūsu auto dabū no preču auto priekšgala triecienu sānos, tiekam mesti uz ceļa malu, preču auto aizdrāžas garām un, bremzēm kaucot, abas mašīnas beidzot apstājas.

Viss ir noticis dažās sekundēs. Nav atlicis laika pat izbīties, vienīgi seju olivzaļganā nokrāsa rāda pārdzīvoto.

Izlekuši no auto, konstatēt notikušo, paliekam drūmi: auto karoserijas vidus iespiests, dubļsargi salauzīti kā armonikas un pakalējais ritenis sadragāts.

Un tomēr labi tā! Vēl daži centimetri, dažas sekundes daļas un mēs paši vairs ne dusmos, ne priecātos. No šī noslēguma mūs droši vien pasargājis kommitones Neldas līdzdotā maskote — baltais vēja sunītis. Sveicam! Preču auto nav gandrīz nekāda bojājuma, augstu stāvošais drošības stienis ir sadursmi izturējies, sapresējot vienīgi mūsu mašīnu. Vienojamies, ka vaiņojams nav neviens, vai vienādi abi un ķeramies pie sava auto labošanas.

Par laimi ass nav lauzta, uzmontējam rezerves riteni, izdauzām, cik varam salauzītās daļas un braucam tālāk, kā isti «pasaules lāpītāji».

Jā, var pārbraukt Alpus ar veselu ādu un tomēr lauzt kaklu kaut kādā nieka ceļā!

Studentu padome.

Jaunās Studentu Padomes plenārsēde notika 31. janvārī.

Sēdi atklāj un vada Studentu Padomes 1933. gada priekšsēdis R. Plūme.

Konstatē, ka pret notikušajām vēlēšanām nav iesniegti iebildumi, kādēļ tās uzskatāmas par spēkā stājusāmies.

Nolasa ienākušos paziņojumus par mandātu nolikšanu, un Studentu Padome konstruējas šādā sastāvā: Apvienotās latviešu korporācijas: V. Āboliņš, R. Vilks, Ed. Putniņš, A. Kēze, J. Mednis, Fr. Bīte, A. Ozols, L. Tauriņš, E. Arnoldiņš, G. Ābelis, J. Arājs, J. Bricis, un J. Ansbergs.

Žīdu progresīvie studenti: Š. Lēvenbergs.

Apvienotie sociālistiskie studenti: K. Vaivariņš, Fr. Ruicēns, un V. Krisbergs.

Krievu studentu organizācijas: V. Feodorovs.

Latvju nacionālo studentu b-bu savienība: P. Birkens un A. Miltiņš.

Apvienotās konkordijas: E. Liepiņš.

Žīdu nacionālais saraksts: Z. Suzājevs.

Studenti - zemnieki: P. Austris un E. Eisbergs.

Vācu studentu savienība: H. Jansons un V. Bormans.

Apvienotās studenšu korporācijas: Z. Kūne, M. Deglava, Z. Bebre un M. Knoka.

Vienotņu apvienība: A. Silpa un A. Kiskis.

L. Ū krievu studenti: V. Vilkelis.

Apvienotie žīdu studenti: H. Machts.

Apvienotie latgales studenti: V. Strauts.

Studenti - cionisti: J. Negelevs.

Latviešu tautas apvienība «Pērkoņkrusts»: A. Riekstiņš, O. Spunde, E. Rencis, A. Zilēns - Zilītis.

Plenārsēdē piedalās visi 40 Studentu Padomes locekļi.

Nolasa iesniegtos paziņojumus.

Apvienoto sociālistisko studentu frakcija iesniegusi šādu priekšlikumu: «Nemot vērā to, ka politiskā partija «Pērkoņkrusts» līdz ar visām viņas nodalām un sekcijām ar Rīgas apgabaltiesas š. g. 30. janvāra lēmumu slēgta, no likumības viedokļa anulējami arī šīs partijas pārstāvju mandāti L. Ū Studentu Padomē.»

Priekšsēdis Rob. Plūme paskaidro, ka šī jautājuma izlemšanu nodos jaunajam prezīdijam.

A. Kēze (korp.) iesniedz priekšlikumu prezīdijai un komisijai vēlēšanas atlikt un pilnvarot veco prezīdiju izpildīt pienākumus līdz jaunā prezīdija ievēlēšanai, kam plenārsēdē piekrit.

Otrā Studentu Padomes plenārsēdē, prezīdija un komisiju locekļu vēlēšanai, sanāca vakar, 15. februārī. Pirms sēdes jau noskaidrojās, ka sieviešu korporācijas atsakās no līdzdarbības Studentu Padomes komisijās un prezīdijā. Par iemeslu tam bija tas apstākļi, ka vīriešu korporācijas nepiekrīta sieviešu korporāciju kategoriskai prasībai nodibināt koalīciju ar «Pērkoņkrustu».

Studentu Padomē šis nav pirmās gadījums, kad sieviešu korporācijas studentu pašvaldībā ienes «lielo politiku».

Agrāk sieviešu korporācijas vairākus gadus no vietas, iegāja Studentu Padomē ar Nacionālo klubu (Indriķi Poni) kopējā uz viena saraksta. Tagad nākusi «Pērkoņkrusta» kārtā!...

Stud. Padomes vairākums kategoriski nostājās pret tādām sieviešu korporācijas tendencēm. Un līdz ar to koalīcija, kas vienojās garantēt studentu pašvaldībā akadēmisku darbu, sastādījās no vīriešu korporācijām, nacionālo studentu bloka (vienot-

S. Vidbergs.

Bēres.

Vilius Dovilas †.

Dzīves notikumu gaitā nemitīgi atkārtojas bieži lietotais izteiciens: viens nāk, otrs aiziet... Katram no mums lemta šī aiziešana, tomēr dažkārt tā atnāk negaidīta un pārgrā. Šī gada 28. janvārī, pēc isas slimības, miris ilggadīgais akadēmiskās dzīves laikraksta «Students» līdzstrādnieks Vilius Dovilas. 1931. gadā tas beidza Vitauta Dižā universitātes tiesību zinātņu fakultāti. Līdz pēdējam laikam iejēma Kauņas Virstiesas Klaipēdas nodaļas sekretāra vietu. Darbojās Klaipēdas jaunatnes organizācijā, bija Klaipēdas jaunatnes organizācijas laikraksta redaktors un līdz pēdējam laikam izpildīja valdības preses referenta pienākumus Klaipēdas apgabalā.

Lietuvju intelligencē V. Dovilas bija viens no pirmiem un nedaudziem akademiķiem, kas nākuši no Klaipēdas apgabala. Jau universitātē tas savas siktās centības dēļ iemantoja visu uzticību. Vēlāk visu savu enerģiju tas ziedoja sabiedriskam darbam, no vācu ekspansijas apdraudētā Klaipēdas apgabalā.

Ar V. Dovila nāvi esam zaudējuši vienu no dedzīgākajiem lietuvju-latvju vienības piekritējiem. Viņam brāļu tautu cieša draudzība nebija tik ārējs žests vien. Savu iekšējo pārliecību viņš gleznaini izteicis rakstā «Baltijas cilvēki», «Studenta» 1931. gada 178. numurā. Kā lietuvju studentu pārstāvis, Dovilas, ar lielu rūpību un mīlestību, piedalās dažās SELL konferencēs. Tur viņš tuvāki iepazīs ar Lietuvas ziemēlu kaimiņiem.

V. Dovilas daudz pūļu ziedojis «Mažoji Lietuva» novadniecības dibināšanai un izveidošanai, kurās darbībā tas vadījās no Latv. universitātes studentu vienotņu principiem, izvairoties no svešnieciskām studentu tradīcijām, radot savus īpatņus centienus un lietuvju tautas garam atbilstošas tradīcijas.

29. janvārī nēlaika mirstīgās atliekas pārveda dzimtenē, kur, pie šalcošās Kuršu jomas, tam izraudzīta pēdējā dusas vieta.

E. Purvinas,
«Mažoji Lietuva» biedrības loceklis.

Nekur svešnieks tik ātri neiedzīvojas un tik labi nejutoties kā Vinē, tā lepnī apgalvo paši vīnieši. Un tiešām — viņa saista, valdzina kaut kā nepasakāmi, bet sirsnīgi. Pēc vairākiem gadiem atkal viņa nokļuvis izjūto to pašu, ko pirmo reiz. Lai arī lepnās pils, laukumi, parki atgādina greznu telpu, ko tikko atstājusi liksma un krāšņa karnevāla burzma, tomēr arī vēl bijušās bagātības un prieka klusās šisdiens izskaņai piemīt sava garasaulainības burvība. Iepriecina arī pašas pilsētas jauko celtnu harmoniskais novietojums plašos dārzos, brīvos laukumos un tikamās, nesablīvētās savstarpējās attiecībās. Skaidrs — vīnietis neizplēš no pēdas zemes lielāko materiālo peļņu, bet to labprāt ziedo skaistumam, kā jau vispār viņš nav sauss materiālists, bet prot vērtēt dzīves un apkārtnes skaistumu.

Man Vīne sevišķi patīk 2 vietās. Pirmā vieta ir Belvederes pils, vai pareizāk sakot tā panorāma, kas atveras no pils, skatoties pāri dārzam uz Vīni.

Belvederes pils dārzs aizņem veselu nokalni, sadalīdamies terasēs, kāpēs, plašās, dzīvzogu ietvērtās ejās. No pils jauki pārrēdzams lejup slidošo terašu arhitektoniskais izveidojums, baseini, fontāni un skulptūras, pret tumšzaļo dzīvzogu sienām.

Aiz dārza plašā lokā plešas Vīnes panorāma ar gotisko baznīcu sma-

lēm un baroka pīļu kupoliem, bet apvārksnī noslēdz zilganā miglājā tinusies Vīnes kalnāju grēda.

Otra jaukā vieta ir Vīnes upītes piekraste. Pati upīte ietverta mūrētā gultnē, bet krastmalas izmūrētas terasēs un ejās ar dekoratīviem kāpņu kombinējumiem, alkoviem, erkeriem, nišām un taml. Turpat gar sienām vijas vitegaugi vāzēs zied puķes un pār upītes gultni liecas dekoratīvi (pat drusku pārāk romantiskā garā) rotāti tilti. Paralleli upītei stiepjas apstādījumi. Te starp koku grupām un ziedošām puķēm ir daudz pieminekļu, piem. arī valšu karalim J. Štrausam.

Tikas apstēties, skatīties ap Štrausa zeltoto tēlu virpuļojošā valšu skaņu vīziju marmorlokā, garāmejošās slaidi vingrās vīnietēs un turpināt ar blakus sēdošo svešo vīnieti uzsākt sarunu.

Maza «Weinstube». Nedaudz viesu. Spēlē neliela mūzikas kapele — sievietes un vīrieši. Galvenais diriģents (resp. pirmā vijole) ir sieviete. Blakus mūziķiem galdiņš ar šķīvi un uzrakstu «Für Musik».

Mums ieejot, spēlē kādu «šlageri». Ārzemnieku ierašanās ir maza sensācija. Viesi un kalpotāji sačukstas, meiču acis uzdzirkst un noslēpjas. Arī mūziku maina. Drīz sākas liels Vīnes dziesmu un valšu popūrijs. Drusku smieklīgi, vai nē?

Un tomēr smieklī nenāk. Šī naivā mūzika liek ieklausīties. Istenībā ne pati mūzika, bet tās veids — spēle.

Spēlē visi bez notīm. Visinteresantāk vērot pašu pirmo vijolisti. Sākumā spēle ir mēchaniska, tad pamazām, mūzikai ieilgstot, spēle atdzīvojas, gūst īpatnēju, dzīvi spraigu plūdumu, kaut kādu siltu, iekšēju apgarojumu. Arī paveicīgajā vijolistes seja manāma pārmaiņa — tur atplaiksna kāds pārdzīvojums, mutes rūgtā izteiksme izzūd, dodot vietu rezignētam smaldam un acīs ielīst mirdzums. Vai atmiņas?

Pamanījusi mūsu interesi spēlei, diriģente atdzīvojas vēl plašāk un aizrauj arī visu kapeli. Tie jau nav vairs apdrāztie motīvi vien, te mūzika nāk no sirds un iet pie tās.

Un kad nu nāk «danči» un valši, arī mēs smiedamies paķeram pa meičai un izlaižam «riksi». Jā, šovakar taču dzimtenē ir Līgo vakars.

Mūzika.
Februāra mēnesī kulmināciju mūzikā sasniedza ar Alfrēda Kalniņa jaun-

darbu vakars. Bija teradusies tikai visprominentākā publikas daļa mūzikā, pēc kurās bija interesanti vērot Kalniņa jaun-

darbu iespaidus: kā tie tika uztverti un saprasti. Jāteic, ka ir liela starpība 1927. gadā komponētām dziesmām pret 1930. gada — un sevišķi 1932. gadā komponēto klavierēm «Impressions». Mēģinājot tādā kārtībā izsekot, redzam, ka iebraucot Amerikā, Kalniņš no «filozofēšanas» pūlējies atbrīvoties ar varenī bagātu modulāciju demonstrēšanu, melodijai paliekot vēl samērā gludai («Erģeles iesvētot»). Bet jau nākamā posmā arī melodija palikusi vairāk reālējosa un kā zināma maniere parādās veselu togu gājieni, sevišķi «bieza» harmonija, īpatnējas sekvences un bagātīga modulāciju perspektīve. («Noslēpumainais kakšs», «Trimdā», «Indu serenāde»). Pastrīpoju, ka

šis posms ir visraksturīgākais — proti, kā vecā Kalniņa renesanse: zināma linearitāte, zināma noblese, spoža klavieru partija, un galvenais, neskatoties uz grūtumu (piemēram: «Zudušās vīzijas», klavierpavadijums ir jau kompozīcija pati kā tāda raksturīga un prasa tiešām virtuozu pavadītāju). Šā posma darbi ir ļoti iespaidīgi ar savu apgarotību. 1931. gadā komponētās trīs klavieru kompozīcijas jau uzrāda pārvērtību: aizraušāns no par daudz «kuplās» harmonijas lietošanas (vispārākā ir «Pavasaris») ar uzsvērtu enharmonisku nozīmi un konsekvence ir iestīgšana jaunā veida «filozofēšanā» («Impressions»). Savēlot iespaidus, slēdzianam ir uzkrītošas dažas iegūtās manieres, kā piemēram: pēc veselīgas beigū kadences, vēl neko neizteicošas piedevas slāgeru garā.

Koncertu sirmais autors iesāka ar referātu, attēlodams savu darbību svešumā.

Operdziedātāja Telegina - Vasiļeva bija sarīkojusi kārtējo studiju vakaru. Iespaidi no šīs lielās audzēkņu parādes visai bēdīgi: šķiet, netiek daudz vērots par pašas elpas tehnikas izkopšanu, ne arī par pašas balss plūsmes izveidošanu, bet tiek galvenā vērība piegriezta «dziedāšanai», kā nu katrs var un spēj. Kā materiāli vissimpātiskākā ir Parfenova, Berkulis un savā ziņā arī Mežaks, tikai pēdējam un arī Zentiņam nav nekāda progresa. Vitola darba iestudējums lā ideja apsveicama, bet reālizēta — iznāca vāja.

Robertā Vika koncerts bija interesants ar daudz jaundarbu pirmatskaņojumiem. No visiem jauniem autoriem viskošāko bija uzrakstījis Jānis Kepītis — «Jūras vaidi», kurā reti labs līdzsvars starp saturu, dziedājumu un pavadijumu.

Arī H. Berņo dziesmai «Latvijai» imponē patriotiskā pieeja.

Vīkam tikāma tembra balss, sevišķi vidusposmā, un viņa interpretācijā vislabāki patika Delība, E. Dārziņa un Vitola darbi.

E. Grinvalds.

nes un nāc. stud. b-bas), studentiem zemniekiem, konkordijām, latgaliešiem un krieviem. — kopā 23 locekļi, no kopējā skaita 40. Opozīcijā paliek sociālisti, žīdi, vācieši, «Pērkoņkrusts» un sieviešu korporācijas.

Par jaunās Studentu Padomes priekšsēdi ievēl Robertu Vilku (korp.), ar 23 balsīm. Preti balsu 8 (sieviešu korporācijai un «Pērkoņkrusts»), atturas — 3, nederīgas — 6.

Jaunais priekšsēdis, pārņemot sēdes vadību no P. Austris, pateicās par dāvāto uzticību un isos vārdos norāda, ka studentu pašvaldības darbam jānorit stingri akadēmiskās robežās. Ar vārdiem: «Arā lielo politiku no Studentu Padomes!» com. R. Vilks nobeidz savu runu.

Par priekšsēža I. biedri ievēl P. Austris (zemnieki). Priekšsēža otrā biedra vieta paliek rezervēta sieviešu korporācijām, gadījumā, ja tām opozīcija apņiktu. Par sekretāru ievēl A. Kēsi (korp.). — sekretāra I. biedri — P. Birkēnu (nāc. stud. bloks), — sekretāra II. biedri — E. Arnoldiju (korp.). — kasieri — Ed. Putniņu (korp.).

Pēc tam ievēl komisiju locekļus, kuru sarakstus sniegsim nākošā «Studenta» numurā.

Valodnieku piezīmes.
Iepriekšējā rakstā ieviesušās kļūdas: dzimthuve (iss u) — labs termins, nelabi skanošās «dzimtbūšanas» vietā: slēpes, slēpiot, slēpjoju (ar j) un šauru e).

Pašlaik plaši pazīstamas abas formas «iekams» un «iekāms», ieteicama tomēr pēdējā, ar garu ā. jo tā vecāka. Rezumēt, nevis rezimēt. No divi formām: «Gōgolš» un «Gōgolis» — ieteicama pēdējā. Pareiza forma «Evangēlijs», jo grieķu v. nekatrā kārtā atbilst latv. vir. k.

Verbūs, kas infinitīvā beidzas ar —ināt, vienā izlokšņu daļā tagad loka kā vecus — ā — celmus (tag. viņš sveicina, kaitina; imperatīvā sveicināt, kaitināt, kā lasa, lasāt, raksta, rakstāt), bet lš. valoda rāda, ka tie sākumā bijuši —o— celmi. Tādēļ imper. dzsk. 2. pers. pieļaujama arī f. ar —iniet, sveiciniet, kaitiniet, arī lasiet, rakstiet.

Zinātniskos un prōzas rakstos lietājams tautas nosaukums «lejši»: angsta stila valodā var runāt par «lietuvjiem», kas atbilst lš. «lietuvs», un «lietuvīs», bet forma lietavis» atmetama. Analogiski jārunā par «Lietuvu», kaut gan «Lietava» ir vecāka latv. val. forma. Nozīmē jāšķir «lietuvji» (lejši) un «lietuvieši» (Lietuvas valsts pilsoņi).

Tiekumos, kur pie verba, kas apzīmē virzīšanos, stāv supins, lietājams ģenētīvs, jo objekta locījums te atkarīgs no virzības verba. Piem.: Man jāiet dārza ravēt. Ir piemēri, kur ģenētīva konstrukcija arī bez supina: viņš ies malkas.

Ievēlēt var vienbalsīgi (ar visām balsīm), nevis kopbalsīgi.

Nepareizs termins «aizgādnieciskā organizācija» (organizācija, kas otru org. nem savā aizgādniecībā), labāk «aizgādnieku org.».

Ļoti nepareizi, ja gredzenu (pīrkstā) tagad sauc par riņķi. E. G.

Kr. Barona prēmijām iesniegti 30 darbi. Kr. Barona fonda komisijai iesnieguši godalgošanai ar Kr. Barona prēmijām 20 autori 30 darbus. Šogad prēmijām atvēlēti 2500 lš.

Godalgas piešķirs Kr. Barona nāves dienā, 8. martā, par labākiem patstāvīgiem darbiem — Latvijas dabas un kultūras pētišanas laukā.

Universitātes ziņas.

Universitātes padomes lēmumi.

Universitātes padomes sēdē, 7. februārī rektors prof. Dr. J. Auškāps ziņoja par universitātes budžeta apspriešanas gaitu Saeimas budžeta komisijā. Atļāva vairākiem mācības spēkiem nodarboties ārpus universitātes. Par privatdocentu matemātikas fakultātē ievēlēja Reinhardu Siksnu. Par asistentiem apstiprināja inženierzinātņu fakultātē inž. Vili Skārdu un inž. Kārli Zoltu, bet par lektoru lauksaimniecības fakultātē ievēlēja Laimonu Gailliti. Prof. Dr. B. Frēzi uz paša lūgumu atbrīvoja no amata, skaitot ar 15. febr. Frēze aiziet no universitātes vājās veselības dēļ. Nolēma sūtīt uz antropoloģijas kongresu prof. Dr. med. Prīmani un prof. Dr. iur. V. Sinaiski. Universitātes revīzijas komisijas pārstāvis doc. L. Ausējs ziņoja par izdarīto revīziju sērumstacijā un botāniskā dārzā. Šo uzņēmumu saimniecības strādā sekmīgi.

Pagarināja studiju laiku teoloģijas fakultātē līdz 4 1/2 g.

Piekrita Latvijas sūtņa F. Cielēna ierosinājumam nodibināt Parīzē valodu institūtu latviešu valodas katedru. — Nolēma lūgt ministru kabinetu šim vajadzībam atvēlēt līdzekļus. Lektoram G. Šķilteim atļāva zīmēšanas metodiku lasīt vēl pavasara semestrī. Pieņēma Bernes universitātes ielūgumu uz 100 g. pastāvēšanas svētkiem 3. jūn. Studentiem, kas pelnās kā inteligēntie bezdarbnieki, nolēma piešķirt ne pilnas, bet samazinātas stipendijas. J. Kaktiņam apstiprināja medicīnas fakultātes piešķirto medicīnas doktora grādu.

Zinātniskās karjeras sagatavošanai atstāja pie universitātes mehānikas fakultātes inž. Andriju Niedru, pēc tehnikas katedras un inž. Georgu Novicku pie automobiļu un un lidmašīnu katedras.

Apsprieda studentu vispārējo, obligatorisko veselības pārbaudes izvešanu. Nolēma pārbaudīt iesākt jau febr. Ikdienas medicīnas fakultātes 9 ārsti-asistenti pārbaudīs ap 60 studentu. Apstiprināja veselības anketi, kas katram studentam obligatoriski jāizpilda. Anketēs būs jāpilda ziņas arī par sportu, kas vajadzīgas universitātes sportam-darības paplašināšanai. Uzdeva studentu padomei noorganizēt veselības pārbaudes tehnisko puši. Kad noskaidrosies slimu skaits, lems par līdzekļu sagādāšanu un slimības ārstēš bez maksas. Studentus, kas izvairīsies no ārsta kontroles, izslēgs no universitātes.

Apsprieda studentu padomes iesniegumu atsvabināt no mācības maksas visus brīvības cīņu dalībniekus. Atzina, ka jau tagad fakultāšu komisijas brīvības cīņu dalībniekus atbrīvo no maksas, saskaņā ar noteikumiem, t. i., ja viņi uzrādījuši labas sekmes mācībās un ir ļoti trūcīgi. Ja studentu padome vēlēs atbrīvotajiem piešķirt plašākas priekšrocības, tad jāierosina ministru kabinetā attiecīgs likumprojekts. Universitātes padome nolēma šādu ierosinājumu atbalstīt.

Universitāti beigušiem piešķir zinātniskos grādus.

Studentu veselības kontrolēšana.

Universitātes rektoru prof. Dr. J. Auškāpu 8. februārī apmeklēja studentu padomes priekšsēdētājs Rob. Plūme un vienojās par kārtību, kā pārbaudīt visu studentu veselības stāvokli. Veselības kontroles pārraudzību un izvešanu uzdeva studentu padomei. Veselības anketi būs divas daļas: medicīniskā — neizpaužamā daļa, kur katram jāatbild uz intīmiem jautājumiem, un otrā daļa par fizisko audzināšanu un sportu. Veselības pārbaudi uzskā 20. februārī 2. pilsētas slimnīcā. Pārbaudi izvedīs alfabētiskā kārtībā, ikdienas pa 60 personām. Arī provincē dzīvojošiem studentiem līdz semestra beigām obligatoriski jāierodas Rīgā uz pārbaudi. Ja studenti līdz sēmeštra beigām nebūs ieradusies pie ārsta, viņiem neizsniegs braukšanas apliecību vasaras brīvlaikam, bet ja arī pārbaudes papildu termiņos vasarā, studenti nebūs ieradusies uz kontroli, rudenī neizsniegs matriculu un viņi skaitīsies kā izstājušies no universitātes.

Ārsti, kas pārbaudīs studentu veselību.

Universitātes sekretāriāts kopā ar studentu padomi 10. februārī apstiprināja studentu veselības anketi un izsludināja ārstu sarakstu, kas izdarīs pārbaudi. Studentus kontrolēs sekoši ārsti: Dr. A. Lūsis ikdienas no 12—13, Dr. Nik. Vētra — ikd. no 8—10 un 17—19, Dr. Aleks. Vitoliņš — otrd., ceturtd. un sestdienās 13—14, Dr. A. Brūvers — ikd. 12—13; Dr. Nik. Reinics — ikd. 12—13; Dr. Alfr. Pakalns no 1. maija ikd. 14—16; Dr. Trautiņš — ikdienas no 15—16; Dr. Zirnis — pirmd. 9—10, trešd. 8.30—10.30, ceturtd. 14.30—16.30 un piektdienās no 9—10; Dr. Vigants — otrd., trešd. un piektdienās 14—16. Pārbaudi izdarīs bez maksas 2. pilsētas slimnīcas klīnikās.

Stipendiju komisijas priekšsēdis ziņoja, ka stipendiju komisija savās sēdēs 24., 25., 26. un 27. janvārī skatījusi cauri visus fakultāšu komisijas iesūtītos un ieteiktos lūgumus pēc pabalsta mācības naudas maksai. Ar pabalstiem, kas izspriesti un izziņoti pie melnā dēļa, stipendiju komisija izsmēlusi visus viņas rīcībā nodotos līdzekļus un tāpēc visādi papildu lūgumi par pabalstu palielināšanu un jaunu pabalstu pieprasīšanu veltīgi.

Š. g. 28. janvārī Kauņā miris

vand. iur.

Vilius Dovilas

«Mažoji Lietuva» biedrības loceklis.

Savu līdzstrādnieku miļā piemiņā paturēs
„Studenta“ redakcija

Māksla.

V. Eglīša drāma «Nesaraunamās saites» Nacionālajā teātrī 5 garos cēlienos ir gribējusi būt autora teātra ideju māksliniecisks iemiesojums, jo 5. Teātra Vēstnesī, ko dod līdzī programmai, ievietotas viņa tēzes, ka teātriem jāatgriežas atpakaļ pie gudra teksta un valodas poēzijas ar visām tās tipiskām pazīmēm, kādas prasa drāmatiskā māksla. Diemžēl, šis Eglīša kārtējais eksperiments rādīja, ka tas viņam paveicies tikai pa daļai. Eglīša teksts, runādams angstu gudrību mēlē, tomēr maz satur no tā, ko pats autors uzskata kā tai nepieciešamu: tani maz iekšēja drāmatisma, darbības ritma un varbūt, arī loģikas, tā kā klausītāji to neprazdami, vietumis taisni traģiski akcentētākās vietās atļāvās tiri omulīgi smieties. Tas viss liecina, ka autors nevisai pārvalda drāmatiskās mākslas formu vai, labāk sakot, neatrod savam materiālam attiecīgu ietēru. Teksta loģika ir jāapvieno ar darbības loģiku, tai jāizaug orgāniski no tās. Citādi autora varoni pārvešas nedzīvus tēlos, kas augstirdīgi deklarē tā padziļinātās gudrības, kas šoreiz bija Eglīša iemilotā latviešu kultūras renesanse un pārcilvēcīgas sievietes glorificēšana, kas pārķāpa visus mērus un iespējamu loģisku un drāmatisku patiesību. Eglītis filozofiski izstrādājis zināmas dvēseles šablonas, kurās tad ietilpina dzīvu cilvēku. Patiesībā tādu tik ierobežoti launu un labu, melnu un baltu sieviešu nemaz nav un nevar būt un viņas analizējošais gleznotājs Goba svaidās, kā milzu okeānā, pieturas neatradams. Jaunu saturu šiem no Ādama laikiem pazīstamajiem pretstatiem Eglītis nav devis, kaut arī jāatzīst, ka viņa slēdzieni par mākslu, latvisko un eiropējisko nav tik neinteresanti. Eglīša ticība latviešu kultūras misijai ir taisni fanātiska un tāpēc arī drusku naiva. Tomēr līdz gala slēdzienam Eglītis to šajā darbā nenoved, aizraudamies no varoņa psiholoģiskiem ceļojumiem, sieviešu dvēseles pētīšanā. Skatītājs jau pašā sākumā jūt autora nostāšanās baltās Dzidras pusē, un ar neuzticību seko viņai, kad tā liek varonim Gobam vairākkārtīgi atteikties no velniskīgās Aidas. Vai tāpēc, ka tā it kā atteicas no latvietības, lemdama būt par francūža mūža draugu? Tas rada zināmu vienpusību, ko neatsver visas autora teksta gudrības (Eglīša termins!), kurās šad tad pamirdz pa dzejas ziedam. Bet tas ir maz, lai piepildītu visu vakaru, kurā daudz garlaicības.

Arī iescenējums pelēks, pasimags, šablons. Mierkalna režijai jāpārmet lomu sadalījums. Oslis atzīstami izcēla visu iespējamo gleznotājā Gobā, bet te it kā gribējās gaidīt citas figūras, cita, apstākļiem piemērotāka, tipa. Tas pats sakāms arī par Smitčeni. Labāk patik jau Erika un Alkēnis, kurā Rosni — taisni iepriecināja. Vietā arī A. Jēkabsons un Švarcs. Minusā Mierkalnam rakstāmi arī pārāk naturāle Parīzes dzīvokļa un slimības skati ar milzīgi garo noskaidrošanos un nāves agoniju. Vai nepietiktu tikai ar ārsta stāstu par Dzidras nāvi?

Visumā Eglīša darbs izdevies tikai pa daļai, un tas vairāk skatāms ar literārisku nekā teātrāli interesi.

Skatoties šo drāmu, jūtam arī, cik nemotivēti un vienpusīgi Eglītis savā teātra mākslas prospektā minējis Raiņa, Moljēra un Šekspira vārdus. Raiņa drāmu pamatā ir viņa, kamēr Eglīša Goba, Dzidra un Aida patiesībā tik-

pat kā nemaz necinās. Viss šeit kā nāk no augšienes, viņas jēdzienu izsakot vienīgi vārdos, kuos autors saka, ka nu visi cinas, piem., piemin, kā 10 gados Goba izcīnījis gleznotāja vārdu, Dzidra izcīnīja Aidu ar — nolādēšanu! u. t. t., u. t. t. Tāpat Eglītīm trūkst Raiņa dzejas (Jāzeps tak ir viņa neārtraukta dzeja!). Šekspira asprātību, domu bagātību un arī — dzejas un tāpat Moljēra, frančiem raksturīgā «esprit» un viegluma. Viņa teksts ir smags, neelastīgs, dialogi gausi, komplikēti, pārāk definitīvi. Psiholoģiskai salona drāmai tas ir par nepierastu, kamdēļ Nāc. teātra uzvedumam lielu panākumu nevarēs sagaidīt.

Pie notikušām izrādēm vēl jāpiemin Zemnieku Drāmas operetes ansambļa Leo Falla operetes — slāģera Miljonu princese uzvedums Vingrotāju b-bas zālē. Operetei sevišķas mākslas vērtības nav, bet to interesantu un baudāmu padara krietnais mākslinieku izpildījums, lietpratīgi izkārtotā raitā darbībā un deju iespaidumam. Izrāde liecināja, ka šis Ašaka vadītais teātris joprojām sekmīgi progresē. Vislielākie panākumi, no tēlotājiem bija Brīvalnei, Kalniņam (tam ir pulveris iekšā!), Briedim, Ludīnai (spēle jāizkopj), Sniedzei. Kā balleta solists parstēdīt Smalčovs (eleganta smokīngā). Orkestri vadīja Ozols. Operetei laukos lieli panākumi, jo tā stipri laikmetīga.

Eriks Raisters.

Vācu dramatiķa Knablaucha «Fauns» Nacionālā teātrī.

Knablaucha komēdijas «Fauns» 5. izrādē 12. februārī neparasts klusums starpbrīžos un zālē. Zēl bija to aktieru, kas bija mocījušies un mācījušies, lai tagad spēlētu gan drīz tukšai zālei. 5. izrādē! un vislētākā (proti, lata izrādē!). Tas lieku reizi pierāda, ka publikai moderno zalonkomēdiju gaisis vairs nepatīk. Bet pieskaitīsim šo «pārpratumu» sezonas pirmajai pusē, kas tik bagata bija tādiem, jo šī komēdija bija gatavota veca gada aizvadišanai. Sezonas otrā pusē vismaz tiek ieturēta oriģināldarbu līnija un tas ir apsvēcāms solis pašu mākslas reprezentēšanā un cienīšanā un mūsu autoru darbi stāv augstāk par salkanajām komēdijām.

Pats darbs «dvīņu brālis» F. Molnāra «Velnam», tikai šie vēlma vietā figurē Fauns.

Aktieri jau cīnījās gluži dūšīgi, jāmin: E. Jākabsons, Anta Klinte, K. Lagzdīnš, J. Gērmanis, arī J. Lejūš locījās un mocijās Fauna lomā: Amtmanis-Briedītis II. cēlienā izkrita no lomas smieklu dēļ.

E. Zirniņis.

Jauns žurnāls.

Ar šo gadu nākrusi klajā «Dzintene un pasaule». Valsts Paraugskolas pārzīva rakstnieka Fr. Jansona vadībā. Šī jaunatnes žurnāla divīze: daba — cilvēks — kultūra. Jau pirmajos numuros tas sniedz interesantus rakstus dažādās nozarēs — dabas zinātnēs, ģeogrāfijā, vēsturē, tehnikā u. c., kā arī stāstus, dzejas, enciklopēdiskas piezīmes, humoru un cietos riekstus.

Šis žurnāls atšķiras no agrāk iznākušiem jaunatnes mēnesrakstiem nevien ar saturu nopietnību, bet galvenais ar to, ka tā raksti ir it kā papildu materiāls skolas darbam. Te jaunatne var iepazīties ar daudz interesantiem un ierosinošiem jautājumiem, kam plašajā skolas kursā jāpaiet garām.

Holenders un Fridlenders

Kalku ielā Nr. 1. Tālr. 20318.

Dib. 1903. g.

Rasetnes, logaritmu līnijāli, zīmēšanas un pauspapīri, pausaudeklis, slīdes, mērogi

Visi zīmēšanas, gleznošanas piederumi un rakstāmlietas.

Augsta kvalitāte — zemas cenas.

Augstskolas audzēkņiem — rabats.

Vācijas numerus klausus.

Saskaņā ar 28. decembrī izdotu rīkojumu, Vācijas iekšlietu ministrs noteicis studentu skaitu Vācijas universitātē. Pēc jaunajiem noteikumiem šinī gadā universitātē uzņems tikai 15.000 no 40.000 kandidātiem, kas immatrikulējušies no vidusskolām.

Studentu skaits universitātē nav noteikts, ir tikai ieteikts neuzņemt vairāk studentu kā 10% no kopējā uzņemto studentu skaita. Vidusskolas direktors izraudzīsies audzēkņus, kas tam līksies fiziski, morālisti un garīgi piemēroti iegūt universitātes izglītību. Speciālas iestādes rūpēsies, lai pārējā jaunatnes daļa pēc vidusskolas beigšanas atrastu nodarbošanos rūpniecībā, lauksaimniecībā u. t. t.

Vācijas valdība ļoti labi redz grūtības, kas ceļas no šiem noteikumiem, saka Angrīff (Berlīne). «Nevienam nenāk prātā noliegt, ka jaunie noteikumi savienoti ar nenovēršamām ciešanām. Tie tomēr nav despotisma sekas — tas būtu neciešams — bet tie tikai izdoti nepieciešamības dēļ. Šie noteikumi vajadzīgi, lai novērstu nepanesamo stāvokli, kas ceļas no Vācijas universitātes akadēmiskā «proletāriāta» produkcijas, proletāriāta, kam nav mazākās izredzes nopelnīt uzturu.» Dr. Hartkonke, Saksijas izglītības ministrs nesen kādā priekšlasījumā par jaunajiem noteikumiem, norādīja uz daudzajiem vecākiem, kuru sapņi par universitātes izglītību saviem bērniem tik rupjā veidā tagad satriekti, bet nacionālsociālisma doktrīnas būtība ir, kā indivīds eksistē valsts dēļ, nevis valsts indivīdu dēļ, lai tiem izpatīktu.

Liela interese par Vācijas numerus klausus ir arī citās valstīs. Daži franču laikraksti, žēlodamies par pārāk lielo studentu skaitu Francijas universitātēs, apsvēļ jaunus noteikumus kā vienu no labākajām nāc. režīma parādībām. The Times (Londonā) skatās skeptiski, apgalvodama, ka tā kā universitātē uzņems tikai nevaļojamus nacionālsociālistus, jaunie noteikumi ir tikai vēl viens līdzeklis, ierobežot Vācijā domu brīvību. Nazional Zeitung (Bāzelē) norāda uz tiem skolotājiem uzlikto smago atbildību, kas izraudzījušies kandidātus, un grūtībām izvēlēties labākos studentus no grupas 18 gadus vecu meitenu un zēnu.

Parīzes studenti protestē pret tiesībām ārzemniekiem piedalīties vēlēšanās.

Lai protestētu pret ārzemnieku piedalīšanās lietās, kas uz viņiem neattiecas, Parīzes studenti sastādījuši komisiju, kurus uzdevums — vienlīdzīgas tiesības franču un ārzemņu studentiem.

Senāk ārzemņu studentiem disciplināro padomju vēlēšanās bija tādas pašas tiesības kā franču studentiem. Komisija apgalvo, kā nākotnē tas tā vairs nebūs, tādēļ, ka ārzemņu studenti pārvērs vēlēšanas politiskās cīņās.

Nūjorkā noorganizēta vācu universitātes piemā fakultāte trimdā.

Nūjorkā pie New School for Social Bereach noorganizēta politisko un sociālo zinātņu fakultāte, kur strādā tie vācu profesori, kas bija spiesti atstāt Vāciju. Piešķirts pabalsts, kas pietiks, lai fakultātē varētu strādāt 12 līdz 14 profesori divus gadus. Desmit no šī skaita jau sākuši strādāt.

Pagaidām jaunajā fakultātē pārsvarā oikonomiskās studijas, bet vēlāk lielāku vērtību piegriezīs socioloģijas, tiesību un administrācijas studijām.

Jaunās universitātes projekts tika izstrādāts jau pagājušā pavasarī. Tā mērķis uzglabāt ne tikai atsevišķu vācu zinātnieku līdzdarību, bet arī, vairāk kolektīvā nozīmē, vācu fakultātes līdzdarību. Uzsverta vācu audzināšanas organizācijas gara un metodes saglabāšana, ar kurās palīdzību būtu iespējams panākt Amerikas un Eiropas zinātnieku sadarbību.

Nodomāts noorganizēt veselo grupu sādu fakultāšu, kas katra darbotos kā patstāvīga vienība. Nākošās nodalās aptvers dabas zinātnes, filozofiju, teoloģiju, literatūru un mākslu.

Grāmatu apskats.

Jānis Malovka. Slēpes, slēpotājs un slēpošana, 1934. g. Autors izdevums. Maksā Ls 1,60.

Slēpošana nedaudzos gados pie mums kļuvusi par ļoti iecienītu ziemas sporta veidu un droši — slēpotāju saime ar katru gadu vairosies. Latviešu sporta literatūrā sāpīgi sajūtamas bija plašākas grāmatas trūkums par slēpošanu, kurā aizrādījumus varētu smelties tie slēpotāji, kas tikuši pār pirmajām grūtībām. Šo robu centies aizpildīt fiziskās audzināšanas institūta slēpošanas instruktors J. Malovka, sarakstot šo grāmatu. Tas viņam arī izdevies.

No grāmatas satura atzīmēsim vispārējos norādījumus par slēpošanu un slēpotāju apģērbu sausā slēpošanā, pirmie soli slēpošanā, kuriem seko sistematiski attēlota pagriezienu piesavināšanās gaita, lēkšana, figurālā slēpošana un slēpotāja higiēna. Turpmākos izdevumos būtu jānovērs vienā, otrā vietā nepilnīgie apraksti, kas cēlušies konsektīvā rakstīšanas veida dēļ; pie pagriezieniem un citur būtu ieteicams norādīt uz iesācēju parastām kļūdām, kas svarīgi pašmācība; tāpat vēlāma lielāka skaidrība ilustrācijās.

Tomēr tas nemazina grāmatas vērtību un tā ieteicama kā iesācējam, tā arī rūdītam slēpotājam, kas šeit atradis vērtīgus norādījumus slēpošanā. Cerēsim, ka J. Malovka grāmata sekmēs šī vērtīgā ziemas sporta izplatīšanos plašākās aprindās.

G. K.

Redakcijas kolēģija.

Atbild. redaktors: Roberts Spodris. Kolēģijas priekšsēd.: Lenora Atrēna.

Izdevējs:

L. U. studentu vienotņu Vienkopa.